

Formy zatrudnienia personelu medycznego

Kontrakt i etat

Sejm przyjął ustawę o działalności leczniczej, najbardziej kontrowersyjną z pakietu kilkunastu ustaw dotyczących ochrony zdrowia. Przy tej okazji cała Polska była świadkiem protestów pielęgniarek. Przedmiotem sporu były kontrakty. Konflikt nie skończył się wraz z zakończeniem protestu, toczy się nadal. Jak go rozwiązać?

foto: iStockphoto

Problem zawierania umów cywilnoprawnych w szpitalach pojawił się kilka lat temu, kiedy nadużywano przepisów dotyczących indywidualnej praktyki wyłącznie w miejscu wezwania i zastępowano umowy o pracę tzw. kontraktami. Już wówczas samorząd zawodowy zgłaszał obawy dotyczące kierunku zmian zasad i form prawnych wykonywania zawodu w systemie ochrony zdrowia, głównie w szpitalach, gdzie pacjent przebywa przez całą dobę.

Problem naginania przepisów

Ustawodawca zdawał sobie sprawę z problemów i był wielokrotnie informowany, że zastępuje się umowę o pracę umową cywilnoprawną (kontraktem) z pielęgniarkami i że jest to forma unikania zatrudnienia według zasad kodeksu. Samorząd zawodowy wskazywał, że jest to sposób na obchodzenie przepisów dotyczących przede wszystkim składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, zdrowotne, chorobowe, czyli ob-

niżenie kosztów pracy pracodawcy. Ponadto pielęgniarka prowadzącej działalność gospodarczą w formie indywidualnej praktyki nie przysługuje prawo do płatnego urlopu wypoczynkowego, urlopu macierzyńskiego, nie ma ona uprawnień i dodatków socjalnych, ochrony przysługującej pracownikom w szczególnych sytuacjach itp. Nie dotyczą jej zatem postanowienia wynikające z przepisów kodeksu pracy dotyczące okresu wypowiedzenia i odpraw, gdy zakład jest likwidowany.

Kontrakty tak, wypaczenia nie

Samorząd zawodowy *a priori* nigdy nie kwestionował samej możliwości świadczenia usług zdrowotnych przez pielęgniarki i położne w określonych obszarach opieki zdrowotnej, np. w podstawowej opiece zdrowotnej, w opiece ambulatoryjnej, długoterminowej domowej opiece pielęgniarskiej, pomocy doraźnej, ratownictwie, pracowniach diagnostycznych, specjali-

stycznych. Wątpliwości budziły i budzą formy indywidualnej praktyki w szpitalu, bo tam chory przebywa całą dobę, a to może rodzić niewłaściwą realizację ustawowego obowiązku stałej i kompleksowej opieki pielęgniarskiej w sposób ciągły, z zapewnieniem obsad pielęgniarskich i zasad ergonomii.

Nigdy też nie może być zgody na wymuszanie zmiany formy zatrudnienia z umowy o pracę na umowę cywilnoprawną, bo doprowadzi to do eksploatacji zawodowej osób jedynie w celu obniżenia kosztów w sytuacji niedoborów kadry pielęgniarskiej. Działania te nie rozwiążą problemów finansowych szpitala. Wynagrodzenia pielęgniarek i położnych nie mogą być elementem kosztów zmiennych, tym bardziej że od nich zależy również bezpieczeństwo pacjenta i jakość usług.

Rozwiązanie

Należy się zastanowić nad takim sposobem uregulowania tej sprawy, aby nie dochodziło do nadużyć. Jest to możliwe, gdyby był jasno określony cel umowy i zabezpieczone prawa strony słabszej – w tym wypadku pielęgniarki lub położnej. Nadużywanie pozycji dominującej przez pracodawców, zmuszających pielęgniarki i położne do przechodzenia na kontrakty, oraz uleganie modzie na *outsourcing* nie wydaje się właściwe ze względów społecznych i na pewno nie przyczyni się do stabilizacji kadry medycznej.

„ Wynagrodzenia pielęgniarek i położnych nie mogą być elementem kosztów zmiennych, tym bardziej że od nich zależy również bezpieczeństwo pacjenta i jakość usług „

Warto też poznać wyniki kontroli przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy. Stwierdzono wiele nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących czasu pracy, przestrzegania norm zatrudnienia, prowadzenia dokumentacji medycznej pacjenta itp. Chcąc wykonywać swoją pracę z należytą starannością i gwarantować jakość usług oraz odpowiadać za sposób wykonywania zawodu, oczekujemy od rządzących i od państwa dialogu, aby sprostać nowym wymaganiom w zmieniającej się rzeczywistości.

Każda zmiana wymaga przecież rozwiązań uwzględniających kryteria akceptacji społecznej, realizmu ekonomicznego, czasu wdrożenia oraz zgody politycznej. Także sprawa kontraktów dla pielęgniarek.

Elżbieta Buczkowska

Autorka jest prezesem Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych

Konferencja e-Recepta od teorii do praktyki

17 maja 2011, Leszno

Wyższa Szkoła Humanistyczna

ul. Królowej Jadwigi 10, II piętro, (aula - 201 D)

Korzyści z wprowadzenia recepty elektronicznej oczekują lekarze, farmaceuci oraz pacjenci. Serdecznie zapraszamy do udziału w dyskusji nad kierunkiem rozwoju systemu e-Recepta, podczas konferencji poświęconej prototypowemu wdrożeniu systemu e-Recepta w Lesznie i powiecie leszczyńskim.

W programie m.in.

- prezentacja działania prototypu,
- postępy w realizacji prototypu,
- e-Recepta w kontekście regulacji prawnych.

Zarezerwuj miejsce: www.e-recepta.gov.pl/konf/

Organizator:
Centrum Systemów Informatycznych Służby Zdrowia